

Aftrekbaarheid van de CAK-bijdragen onder het Franse belastingstelsel

Jan de Voogd

8 augustus 2022

Wie in Frankrijk aangifte inkomstenbelasting doet als gepensioneerde verdragsgerechtigde krijgt ook te maken met de vraag welke aftrekposten mogen worden opgevoerd. Naar Franse belastingwetgeving geldt dat (ook) voor sociale premies. Dat is geregeld in de artt. 13, 83 en 156 van de CGI. In art. 83 worden premies betaald in het kader van een sociaal zekerheidsstelsel onder vo1408/71 expliciet als aftrekbaar aangewezen. Aangenomen mag worden dat dat dus ook voor de rechtsopvolger Vo883/2004 geldt. Het betekent dat al op basis van Frans nationaal recht de aan CAK betaalde zorgbijdragen aftrekbaar worden gesteld. Mocht dat niet aanvaard worden door een belastinginspecteur dan kan ook een beroep gedaan worden op het EHvJ arrest Rüffler dat binnen de EU gelijke behandeling in de belastingsfeer van de aftrekbaarheid van premies voor buitenlandse stelsels bepaalt.

Er zijn wel een paar details bij het opvoeren van de aftrekpost. Hoe is deze te bepalen? Mijns inziens bestaat deze uit de op basis van (maandelijkse) inhouding in het belastingjaar uiteindelijk aan het CAK afgedragen bijdragen op de pensioenen, en de in het belastingjaar direct aan het CAK op aanslag betaalde of terugontvangen bijdragen (over veelal voorgaande jaren). De eerste zijn gebonden aan een bepaalde inkomensbron (een bepaald pensioen), de tweede aan het totale Nederlandse grondslaginkomen voor de zorgbijdrage.

Dit heeft ook gevolgen voor de wijze van aftrek bij de Franse aangifte. Artikel 13, in samenhang met art. 83 CGI, bepaalt dat pensioeninkomsten netto aangegeven dienen te worden, waaronder in dit verband te verstaan is: het (Nederlandse) bruto-pensioen verminderd met de ingehouden CAK-bijdragen, voorts nog (forfaitair) verminderd met de 10% (abattement) van artikel 158 lid 5 a CGI. Het laatste is slechts verwerkt in de officiële Franse aangiftesoftware voor aan Frankrijk ter heffing toegewezen pensioen (rubriek 1 AS), niet voor de pensioenen van buitenlandse bron die vrijgesteld zijn onder progressievoorbehoud. Op basis van de toelichting op de laatste, zie <https://bofip.impots.gouv.fr/bofip/4616-PGP.html/identifiant=BOI-IR-LIQ-20-30-30-20120912>, kan echter geconcludeerd worden dat dit artikellid ook van toepassing is op dergelijke vrijgestelde pensioenen. De toelichtingen op diverse formulieren (2047, 2042C) stellen voorts ook uitdrukkelijk dat die vrijgestelde buitenlandse pensioenen ten behoeve van hun netto-berekening ook verminderd mogen

worden met sociale lasten, maar laten daar geen specifieke ruimte voor open in die formulieren. Dat is wel het geval voor de ingehouden loonbelasting (door het buitenlandse pensioenfondsen) die dus ook in de netto-berekening betrokken moeten worden. Dit laatste kan niet berusten op het belastingverdrag met Nederland omdat de vrijstellingsmethode een dergelijke benadering niet vereist. Het zal dus berusten op nationaal Frans recht, en wordt toegelicht in het zojuist genoemde document.

Waar in de formulieren en de aangiftesoftware ook geen rekening mee gehouden wordt is dat de 10% abbattement over pensioenen (en lijfrentes) in totaliteit gemaximeerd is (3912 € voor het jaar 2021 – overigens is er ook een minimum van 400 €). Dit impliceert dat bij aangifte over buitenlands (Nederlands) vrijgesteld pensioen daarmee afzonderlijk rekening moet worden gehouden, en dus niet steeds automatisch een vermindering van 10% naar art. 158 lid 5a kan worden toegepast. Men kan zich afvragen of bij overschrijding van het genoemde maximum de vermindering niet herverdeeld moet worden naar evenredigheid over het aan Frankrijk toegewezen pensioen en het vrijgestelde Nederlandse pensioen. Dat zou dus herberekening vergen van die vermindering van beide posten. Dat zou voor de Franse belastingdienst weinig transparant zijn, ook omdat de band met bijvoorbeeld de jaaropgave AOW (ter heffing toegewezen aan Frankrijk) dan zou ontbreken. Het toekennen van een volledige 10% vermindering aan het Frans belastbare pensioen en een lagere vermindering wegens maximumoverschrijding aan het vrijgestelde pensioen werkt overigens ten gunste van de belastingplichtige uit, omdat de voorkomingsbreuk in de vrijstellingsmethode dan wat lager wordt.

Artikel 156 CGI bepaalt dat sociale premies kunnen worden opgevoerd als aftrekpost. Blijkens de toelichtingen op beide artikelen heeft art. 83 CGI voorrang op art. 156 CGI in dezen. D.w.z. dat voorrang gegeven moet worden aan art. 83 CGI waar dat mogelijk is, en dat nog resterende sociale premies onder art. 156 CGI elders in de aangifte afgetrokken kunnen worden (in rubriek 6 DD). Het zal duidelijk zijn dat beide methodes tot verschillend financieel resultaat (verschillend belastbaar inkomen) zullen leiden, vanwege doorwerkende verschillen in de hiervoor genoemde 10% forfaitaire vermindering. Toepassing van art. 83 CGI lijkt iets ongunstiger te zijn dan volledige aftrek van alle CAK-bijdragen onder art. 156 CGI. Sommige inspecteurs in Frankrijk lijken wel te accepteren dat niet eerst art. 83 CGI wordt toegepast, maar dat alle ingehouden en betaalde CAK-zorgbijdragen elders in de aangifte in aftrek worden gebracht onder art. 156 CGI. Men zou er voor kunnen kiezen, gezien het ontbreken in de toelichting op formulier 2047 van de mogelijkheid de ingehouden CAK-bijdrage op een Nederlands overheidspensioen te betrekken bij de bepaling van het vrijgestelde (netto) pensioen, deze als aftrekpost onder art. 156 op te

voeren (in rubriek 6DD), wat dus iets gunstiger is. Tegenover een belastinginspecteur lijkt me deze stellingname in redelijkheid vol te houden.

Overigens schijnt het voor te komen dat alle ingehouden en afgedragen CAK bijdragen (meer dan van de AOW alleen) op het aangegeven bruto-AOW-pensioen in aftrek wordt gebracht. Niet alle inspecteurs accepteren dit echter. Ik meen dat het in strijd is met de CGI systematiek voor aftrek sociale premies en bovendien vaak niet ten gunste van de belastingplichtige zal zijn.

Voorts is op te merken dat de direct op aanslag betaalde CAK-bijdragen (dus afrekeningen over voorgaande jaren betaald in het desbetreffende belastingjaar) onder art. 156 CGI in rubriek 6DD af te trekken zijn. Ze zijn immers niet te relateren aan de inhoudingen van de lopende pensioenen van het belastingjaar en daarover ook niet te herverdelen. Merk wel op dat de aangiftesoftware een negatief bedrag van (per saldo dus: terugontvangen) zorgbijdragen van het CAK niet accepteert: dan zit er weinig anders op dan die te verwaarlozen. (In een Nederlandse aangifte is zo'n terugontvangen bedrag, indien het althans aftrekbaar was in een voorgaand jaar, als negatieve persoonsgeboden aftrek juist wel op te voeren; de Franse simulatiesoftware die ik hieronder toepas voorziet er niet in).

Blijft verder nog de vraag hoe de in aftrek te brengen CAK-bijdrage te definiëren is. Mijns inziens gaat het om wat in het belastingjaar drukt op de hoofdverdragsgerechtigde. Als deze betaalt voor medeverdragsgerechtigde gezinsleden (partner, kinderen) zijn die kosten bij hem/haar in rekening gebracht en dus ook bij hem/haar aftrekbaar (en niet toe te schrijven aan die gezinsleden). Ten slotte geldt dat ook door Nederland toegekende (WLZ en voor de weinig verdienende partner) heffingskortingen binnen de CAK-bijdrage als (negatief) onderdeel van de aftrekpost moeten worden gezien. Soortgelijks (positief) geldt voor de nominale ZVW delen (net als de procentuele ZVW- en WLZ-delen).

Het belang van de aftrek van CAK-bijdragen kan onder omstandigheden groot zijn. Niet alleen verlaagt deze het belastbaar inkomen in Frankrijk waar Frankrijk heffingsrecht over heeft, en dus de daar te betalen belasting, maar ook kan deze leiden tot een verlaagd marginaal tarief gegeven het progressievoorbehoud dat Frankrijk toepast bij vrijstelling van heffing. Indien men uiteindelijk door de aftrek geen belasting aan Frankrijk verschuldigd is, kan dit zelfs leiden tot toepassing van de Schumackerdoctrine waardoor Nederland alsnog gehouden is de eigen fiscale voordelen in verband met de persoonlijke en gezinssituatie (gedeeltelijk) toe te kennen. In cassatie in Nederland loopt thans een procedure waarbij getoetst wordt of en hoe Nederland dan rekening mag gaan houden met in Frankrijk in aftrek gebrachte CAK-zorgbijdragen (naast

andere aftrekposten). VBNGB zet in op in het geheel geen rekening houden daarmee.

Tenslotte een (simpel, vanwege het ontbreken van andere inkomens- en aftrekposten) voorbeeld voor aangifte bij een in Frankrijk wonende verdragsgerechtigde gepensioneerde voor het belastingjaar 2021 op basis van de volgende calculeur:

https://www3.impots.gouv.fr/simulateur/calcul_impot/2022/complet/index.htm

Gegevens:

geboortjaar: 1940

alleenstaand

pensioenen bestaande uit:

1. AOW bruto 13000 € (aan Frankrijk ter heffing toegewezen), daarop ingehouden 1300 € CAK-bijdrage
2. ABP overheidspensioen 40000 € (aan Nederland ter heffing toegewezen), daarop ingehouden 5000 € loonbelasting en 3600 € CAK-bijdrage.

3. Bij aanslag van CAK terugontvangen CAK-bijdragen: 500 €

Invulling bij de diverse rubrieken als volgt:

1 AS : 11700 € (bruto AOW minus CAK bijdrage: 13000 -/- 1300)

1 AH: 28658 € (bruto ABP minus loonbelasting minus CAK bijdrage minus gemaximeerd 10% abatement: 40000 -/- 5000 -/- 3600 -/- 2742)

6 DD: nihil (negatief bedrag van 500 € wordt niet toegestaan).

Uitkomsten:

Revenu brut global (bruto Frans belastbaar inkomen): € 10530

Abattements spéciaux (ouderdomsaf trek): € 2484

Revenu net imposable (netto Frans belastbaar inkomen) : € 8046

Revenu mondial (netto wereldinkomen) : € 36446

Impôt sur le revenu net (te betalen belasting): € 767